

بیاد قرآن

نفس پر سورهی

تعبیرت

حضرت آیت الله العظمی خامنه ای (مد ظله العالی)

www.ketab.ir

انتشارات انقلاب اسلامی

بیان قرآن: تفسیر سوره‌ی تغابن

حضرت آیت‌الله العظمی‌ خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی

وابسته به دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی‌ خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

چاپ هشتم: پاییز ۱۴۰۳

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

شابک کتاب: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۵۱-۷ شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۵۳-۱

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، خیابان شهید صالحی، شماره‌ی ۲۶

مرکز پخش: ۰۲۱۶۶۴۰۵۱۰۰

فروشگاه نام: ۰۲۵۳۷۷۰۰۵۲۰۰ فروشگاه مشهد: ۰۵۱۳۲۲۸۱۲۲۵-۷

تارغاب: www.KhameneiBook.ir

پست الکترونیک: Info@Book-khamenei.ir

سامانه‌ی پیام کوتاه: ۱۲۰ ۲۰ ۱۰۰۰

ویرایش این کتاب بر اساس قواعد و دستاویز

دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی‌ خامنه‌ای (مدظله‌العالی) انجام شده است.

سرشناسه: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۸

عنوان و نام پدیدآور: بیان قرآن: تفسیر سوره‌ی تغابن

مشخصات نشر: تهران: انتشارات انقلاب اسلامی

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۵۳-۱

شابک کتاب: ۹۷۸-۶۲۲-۷۴۹۱-۵۱-۷

موضوع: تفاسیر

موضوع: تفسیر شیعه- قرن ۱۴

شناسه‌ی افزوده: مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۰۱ BPI۰۲/۸۷

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۱۸

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۶۲۳۹۲۲۱

مُقَدِّمَه

قرآن کریم مجموعه‌ی آخرین ذخیره‌ی معنوی وحی الهی برای بشریت است که از آنها را به راه‌های سعادت و فلاح و رستگاری هدایت می‌کند.

علی‌رغم توفیق‌ها و دستورات مؤکد رسول اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و ائمه‌ی اطهار (علیهم‌السلام) در قرائت، فهم، درک و عمل به قرآن کریم و تحقق جامعه‌ی قرآنی، متأسفانه در طول تاریخ به این وظیفه‌ی مهم بی‌توجهی شد که نتیجه‌ی تلخ آن سلطنت حکومت‌های طاغوتی بر مسلمانان و عقب‌افتادگی از مسیر سعادت برای قریب‌ای متوالی بوده است.

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری حضرت امام خمینی (قدس‌سره) که با بازگشت به قرآن و اسلام و احیاء تعالیم دینی و قرآنی صورت گرفت، توجه دوباره به مراجعه، قرائت، فهم و درک و عمل به قرآن در جامعه‌ی اسلامی ایران رونق گرفت و جلسات تلاوت، تفسیر و مباحثات قرآنی حفظ، مفاهیم و ... در جای‌جای ایران اسلامی برپا شد.

حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) که خود از دوران پیش از پیروزی انقلاب و در جریان مبارزات علیه رژیم طاغوت از برپاکنندگان و معلّمان دروس فهم و تفسیر قرآن کریم بوده‌اند پس از پیروزی انقلاب اسلامی و نیز پس از تصدّی رهبری انقلاب اسلامی همواره از مشوّقان و توصیه‌کنندگان برجسته در ترویج و گسترش جلسات تلاوت و تفسیر قرآن کریم میباشند.

از دوران قبل و پس از پیروزی انقلاب اسلامی جلسات تفسیر متعدّدی از معظّم‌له در دست است که حاوی مطالب و نکات بسیار راهگشا و آموزنده در فهم مفاهیم بلند قرآن کریم میباشد.

خواننده‌ی این مجموعه تفاسیر بروشنی با روش و سبک خاصّ ایشان در تفسیر و تشریح آیات قرآن کریم آشنا شده و توجّه ایشان به نکات روشن‌گر این کتاب نورانی در برپایی و تحقّق حکومت اسلامی و مباحث اجتماعی-سیاسی را درمی‌یابد، چنان‌که این توجّه در استناد و رجوع معظّم‌له در بیانات متعدّد در تمامی سالهای قبل و پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا کنون بوضوح قابل مشاهده است.

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) بنابر سطح مخاطبان که گاه طلاب حوزه‌های علمیه و یا دانشجویان و ... بوده‌اند در جلسات تفسیر از سالها نمونه‌های قابل فهم و بروز جامعه استفاده کرده‌اند.

بررسی و فهم جلسات متعدّد تفسیر ایشان، بخوبی روش، سبک و نوع برداشتها و استدلالات معظّم‌له به قرآن کریم را بر خواننده‌ی محقّق آشکار می‌سازد. برخی از ویژگی‌های روش تفسیری ایشان قبل از این در مقدمه‌ی کتاب «تفسیر زرهی برائت» منتشر شده بود و اکنون در کتابی مستقل و با توضیحات مفصّل و نمونه‌پژوهی بیشتر در دسترس پژوهشگران علوم قرآنی و عموم علاقه‌مندان میباشد.

کتاب حاضر متن ویراسته‌ی جلسات تفسیر سوره‌ی تغابن است.

این جلسات در دوران مسئولیت ریاست جمهوری معظّم‌له در جمع پاسداران و اعضای دفتر ریاست جمهوری برگزار شده و تمامی ۱۸ آیه‌ی این سوره در ۱۰ جلسه از تاریخ ۷ مهر ۱۳۶۲ تا ۲۸ بهمن ۱۳۶۲ مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

ایشان درباره‌ی علّت انتخاب این سوره و سوره‌های دیگری که در این جلسات مورد بررسی قرار گرفته میفرمایند: «علّت اینکه اینجا را انتخاب کردیم این است که سوره‌های جزء بیست و هفتم و بیست و هشتم

و این حدود، غالباً سوره‌های مدنی و از سوره‌هایی است که در مدینه‌ی طیبه بر پیغمبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) نازل شده و مربوط است به بعد از تشکیل حکومت اسلامی، یعنی مثل وضع کنونی ما.

نوع مطالب و مسائلی که بعد از تشکیل حکومت برای یک جامعه لازم است با نوع مطالب و مسائلی که [مربوط به] حین مبارزه‌ی مردم برای تشکیل حکومت اسلامی است فرق میکند؛ کمالینکه شما در جامعه‌ی خودمان هم این را مشاهده میکنید. امروز شما یک مسائلی دارید که این مسائل قبل از بهمن ۵۷ برای شما وجود نداشت، مطرح نبود؛ آن روز مسائلی داشتید که امروز برای شما مطرح نیست. مثلاً مسئله‌ی منافقین و مسئله‌ی نفاق، مسئله‌ی عدالت اجتماعی، مسئله‌ی حکومت، مسئله‌ی جهاد در جبهه‌های جنگ و ده‌ها مسئله از این قبیل، مسائل عمده‌ی بعد از تشکیل حکومت است. بر این مسائل همان مسائلی است که در آیات مدنی بیشتر به آنها پرداخته شده است.

امید است جامعه‌ی اسلامی ایران مخصوص جوانان آینده‌ساز کشور هر چه بیشتر با مفاهیم و معانی بلند و عظیم این چراغ هدایت بشر آشنا شده و به وظایف خود در تحقق جامعه‌ی اسلامی عمل کنند؛ ان‌شاء‌الله.

انتشارات انقلاب اسلامی

فهرست

گفتار اول / آیات ۱ و ۲ و ۱۵

- ۱۵ معنای تباين
- ۱۶ فايده‌ی استخراج موضوع علی هر سوره
- ۱۷ وجود موضوعات مهم اسلامی در سوره‌ی تباين
- ۲۰ توضیحی درباره‌ی علت نام‌گذاري قسمت به «يَوْمُ التَّابِينِ»
- ۲۹ تسبیح خداوند توسط همه‌ی موجودات
- ۲۹ ملک و حکومت مخصوص خدا
- ۳۱ همه‌ی ستایشها مختص خدا
- ۳۲ مفاد آیه‌ی اول: برانگیزاننده برای مبارزه
- ۳۴ ایمان و کفر؛ جداکننده‌ی واقعی انسانها
- ۳۵ آگاهی خداوند بر اعمال مردم

گفتار دوم / آیات ۱ تا ۳۱ و ۳۷

- ۳۸ وجود موضوعات متنوع در سوره‌ی تباين
- ۳۸ حاکمیت و قانونگذاری مختص خداوند
- ۴۱ اعتقاد به مالکیت مطلق خدا؛ پایه‌ی اساسی اخلاق اسلامی
- ۴۲ اعتقاد به حاکمیت الهی؛ مبنای فلسفه‌ی سیاسی و اجتماعی اسلام

- ۴۳ همه ی ستایشها از آن خدا
- ۴۵ قدرت بی نهایت خداوند
- ۴۷ نعمت خلقت انسان
- ۴۷ دو گروه کافر و مؤمن
- ۴۹ خلقت بحق آسمان و زمین
- ۵۲ قوانین اسلام مطابق با قوانین طبیعت

﴿ گفتار سوم / آیات ۳ تا ۶ ﴾ ۵۷

- ۵۸ تفاوت مؤمن و بی ایمان در نگاه به مجموعه ی عالم
- ۶۰ ترکیب نسبی آفرینش انسان
- ۶۱ مقصد خلقت تکاملی انسان
- ۶۲ علم خداوند به همه چیز حتی باطن انسان
- ۶۴ نقش اعتقاد به علم طلق پروردگار در اطاعت از دین
- ۶۵ کافر یعنی کفران کننده ی نعمت الهی
- ۶۶ بدبختی دنیا و آخرت؛ عقوبت سزا نعمتها
- ۶۸ تکرار دعوت پیغمبران برای انسان ماص
- ۶۹ خبری مهم از پیشینیان
- ۶۹ علت کفر پیشینیان؛ روی گردانی از دعوت انبیا

﴿ گفتار چهارم / آیات ۵ و ۶ ﴾ ۷۳

- ۷۳ زیان روی گردانی از راه انبیا
- ۷۵ علت بیان شرح حال گذشتگان در قرآن
- ۷۶ ضرورت عبرت گرفتن از عقوبت کفر گذشتگان
- ۷۷ گرفتار شدن مسلمانان به طاغوتها به سبب عمل نکردن به قرآن
- ۷۹ عذابهای دنیوی و اخروی روی گردانی از انبیا

- روشن و واضح بودن دعوت انبیا ۸۰
- پیامبران؛ متواضع‌ترین بندگان در برابر خدا ۸۰
- گرفتار شدن به طاغوتها به خاطر پشت کردن به خدا ۸۱
- وضوح شعارهای انقلاب شبیه شعارهای انبیا(علیهم‌السلام) ۸۲
- توقع بیجای اقوام گذشته برای نزول فرشتگان ۸۵
- سوءاستفاده‌ی زورگوها از تحقیر مردم در گذشته و حال ۸۷
- پشت کردن کافران به خدا ۸۹
- بی‌نیازی خداوند از ایمان آوردن کافران ۸۹

گفتار پنجم / آیات ۷ و ۸ و ۹۳

- اشارات آیات ابتدایی به ایمان جهان‌بینی اسلامی ۹۴
- اهمیت اصل زندگی پس از زندگی ۹۴
- تفاوت رویکرد انسان معتقد به مسأله با منکر آن ۹۵
- پندار باطل کافران نسبت به قیامت ۹۷
- نداشتن تصوّر صحیح از قدرت الهی؛ علت انکار معاد ۹۸
- دستور به ایمان آوردن به خدا، پیامبر و قرآن ۱۰۰
- قرآن کریم؛ روشن‌گر و روشن ۱۰۱
- جلوه‌گر شدن نور قرآن در میان ملت ایران بویژه جوانان ۱۰۲

گفتار ششم / آیات ۹ و ۱۰ و ۱۰۷

- روز جمع شدن؛ از نامهای قیامت ۱۰۸
- روز قیامت؛ روز آشکار شدن مغیوب شدن‌ها ۱۰۹
- معنایی دیگر برای تغان ۱۱۳
- پوشانده شدن گناهان با ایمان و عمل صالح ۱۱۵
- ضرورت وجود تناسب بین اعمال صالح و گناهان برای بخشیده شدن ۱۱۷

- ۱۱۸ معنای پاک شدن گناهان
- ۱۱۹ بهشت؛ پاداش مؤمنان نیکوکار
- ۱۱۹ زندگی جاودان بهشتیان
- ۱۲۰ راهیابی به بهشت؛ هدف اصلی مؤمنان
- ۱۲۲ دوزخ؛ جزای کافران

﴿ گفتار هفتم / آیات ۱۱ تا ۱۳ ﴾ ۱۲۵

- ۱۲۶ تمام مصائب به اذن خدا
- ۱۲۶ بنای اذن الهی
- ۱۲۹ نقش ایمان به خدا در تحمل مصائب
- ۱۳۱ امر به اطاعت خدا و رسول
- ۱۳۴ معنای اطاعت رسول
- ۱۳۶ لزوم اطاعت از سوی همه مسلمانان
- ۱۳۷ اطاعت از رسول در امور دینی
- ۱۳۸ اختیاری بودن ایمان قلبی
- ۱۳۹ نقش اعتقاد به توحید و توکل به خدا در پایداری مسلمین
- ۱۴۲ معنای صحیح توکل

﴿ گفتار هشتم / آیات ۱۴ و ۱۵ ﴾ ۱۴۰

- ۱۵۰ دشمنی همسر و فرزند
- ۱۵۲ مصادیق دشمنی همسر و فرزند
- ۱۵۶ ضرورت برحذر بودن از دشمنی همسر و فرزند
- ۱۵۸ معنای فتنه‌ی همسران و فرزندان
- ۱۶۰ فتنه‌ی مال
- ۱۶۵ پاداش عظیم خدا برای رهاشوندگان از اسارت مادّیات

﴿ گفتار نهم / آیه ی ۱۶ ❖ ۱۶۷ ﴾

- ۱۶۷ دلیل تأکید بر تقوا در این آیه
- ۱۷۱ معنای تقوا
- ۱۷۲ رعایت تقوا به قدر توان
- ۱۷۵ اطاعت خدا و انفاق در راه او
- ۱۷۷ رستگاری با پاداش رهایی از بخل و حرص
- ۱۷۷ ضرر دنیاگرایی برای جوامع اسلامی و انقلابی

﴿ گفتار دهم / آیات ۱۶ تا ۱۸۳ ❖ ۱۸۳ ﴾

- ۱۸۴ تقوا؛ راهکاری برای غلبه بر فتنه ی زن و همسر و مال
- ۱۸۵ رعایت تقوا به قدر وسع و توان
- ۱۸۵ نیاز همگان به شنیدن واقعه ی نسخ الهی
- ۱۸۹ تلازم بین شنیدن واقعی دستورات رب و اطاعت
- ۱۹۱ انفاق؛ کلید از بین بردن همه ی دل بستگان
- ۱۹۲ آزمندی و بخل؛ مانع بزرگ سعادت
- ۱۹۲ علاقه به نام و مقام؛ خار راه بسیاری از مردم
- ۱۹۵ چندین برابر شدن ثواب انفاق در راه خدا
- ۱۹۶ آموزش گناهان به خاطر انفاق در راه خدا
- ۱۹۸ شکرگزاری بزرگوارانه ی خدا از انفاق کنندگان
- ۱۹۹ بردباری خدا در برابر جهالت های بندگان
- ۱۹۹ دانای آشکار و نهان

﴿ اعلام و نمایه ها ﴾

..... فهرست اعلام و نمایه های کتاب